

کنترل تراز مالی در سطح تفصیل یک

پیرو عملیاتی شدن فرآیند نظارت و کنترل بر عملکرد مالی واحدهای مستقل دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مهمترین موارد رسیدگی در این مبحث به شرح ذیل می باشد:

۱- در تهیه گزارش تراز مالی شش ماهه در سطح تفصیل با توجه به گذشت حدود یک ماه از پایان زمان مورد نظر، گزارش جهت رسیدگی بدون شمول پیش نویس و بدون تیک کاربرمورد کنترل قرار می گیرد.

۲- مطابق استانداردهای حسابداری بابت نامگذاری حسابها لازم به یادآوری است که حسابهای تفصیل بایستی صرفا با نام اشخاص حقیقی یا حقوقی نام گذاری شود و استفاده از عناوین حسابها که صرفا در سطوح کل، معین و جزء معین مجاز به نام گذاری است در سطح تفصیل معتبر نخواهد بود.

۳- عناوین حسابها در سطح تفصیل بایستی گویا و کامل بوده و با فرم استاندارد نامگذاری شود بطوری که نوع شخصیت حقوقی و حقیقی آن قابل شناسایی باشد، مثلا برای نام گذاری حسابهای بانکی در سطح تفصیل یک بصورت عنوان کامل و استاندارد داریم، بانک تنخواه عمرانی ۰۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ (شماره حساب سیزده رقمی)، بانک پشتیبان تنخواه عمرانی ۰۲۲۲۲۲۲۲۲۲۲۲، بانک درآمد بهداشتی ۰۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳ و ... و برای حسابهای تنخواه داران با عنوان تنخواه دار آقای محمدرضا حسینی و ...

۴- مطابق اصل حسابداری افشاء می بایستی فعالیتهای مالی در حسابهای با عناوین صحیح ثبت و شناسایی شود و استفاده از عناوینی که گمراه کننده و مبهم است مجاز نمی باشد نظیر عناوین حسابهای مانند متفرقه، سایر، کارکنان، سایر گیرندگان، گیرندگان مختلف، رانندگان بخش خصوصی و ...

۵- توجه به اینکه برخی از حسابها می بایستی مانده حساب با ماهیت صحیح داشته باشند و این مهم در گردش حساب آنها نیزخلاف ماهیت نباشد که این اساسی ترین کنترل در بررسی حسابهای تفصیل است.

توضیح بیشتر اینکه کلیه حسابهای تفصیل تحت حسابهای کل داراییها و بدهیها بایستی دارای مانده حساب به ترتیب با ماهیت بدهکار و بستانکار داشته باشند.

۶- رعایت قانون طبقه بندی حسابها در انجام ثبتهای حسابداری بسیار با اهمیت است که دلیل آشفستگی برخی از ترازهای مالی واحدها عدم رعایت این مهم است.

توضیح بیشتر اینکه مثلا برای ثبت فعالیتهای حسابهای تنخواه داران می بایستی صرفا از جزء معین تنخواه اشخاص (تنخواه سایر) استفاده شود و استفاده از جزء معین های دیگر نظیر حسابهای پرداختی، حسابهای دریافتی، علی الحساب یا پیش پرداخت و بدهکاران اشخاص و ... مجاز نیست.

۷- استفاده از حساب رابط اعتبارات با توجه به مستقل شدن واحدها در سال مالی ۹۱ مجاز نمی باشد.

۸- وجوه پرداختی به اشخاص حقیقی یا حقوقی بعنوان علی الحساب یا پیش پرداخت الزاما بایستی به استناد قرارداد یا مستندی معتبر و مجاز پرداخت گردد این پرداختها در زمان محقق شدن آنها به هزینه می بایستی مستهلک گردند که این مهم می بایستی درمورد مانده های ابتدای دوره که انتقالی از سنوات سال قبل هستند بیشتر توجه شود.

۹- وجوه پرداختی به کارکنان بعنوان مساعده حقوق صرفا می بایستی تحت جزء معین علی الحساب و مساعده حقوق و به حساب تفصیل ایشان بایستی ثبت سند گردد، بدیهیست به موازات سند حقوق پایان ماه این حسابهای تفصیل بایستی تسویه گردند. لذا یکی از کنترلهای مهم در گردش این حسابها تاریخ پرداخت این وجوه به کارکنان است که نبایستی از حدود پرداخت سند حقوق ماه مربوطه تجاوز کند.

- ۱۰- حسابهای تفضیل تحت جزء معینهای کنترل خرید، حسابهای انبارها و... که ناشی از ثبتهای شناسایی هزینه ها یا درآمدها هستند می بایستی صرفاً از طریق سیستمی این ثبتها انجام شده باشد بدیهیست انجام ثبتهای دستی حسابداری (و اسناد اصلاحی ناشی از اشتباه تفضیل یا ناشی از طبقه بندی حسابها بدون مستندات قابل دفاع) مقبول نخواهد بود.
- ۱۱- باتوجه به اینکه برخی از حسابهای جزء معین نظیر خرید کالا، خرید خدمات و... حسابهای موقت بوده بعبارتی صرفاً بابت کنترل حسابها در سال مالی جاری ایجاد و استفاده می شوند بدیهیست بایستی در پایان سال مالی کلیه تفضیل های این حسابها بسته شده باشند، لذا یکی از مهمترین کنترلها برای این حسابها عدم داشتن مانده ابتدای دوره است که بابت کلیه حسابهای هزینه ها و درآمدها نیز این مهم قابل توجه است.
- ۱۲- برخی از هزینه های انجام شده توسط تنخواه داران که به دلیل بسیار جزئی بودن (که به ندرت انجام می شوند و با پرداخت نقدی جزئی تسویه می شوند) نیاز به ایجاد تفضیل جدید به نام مشتری نیستند، لذا انجام این ثبتها به طور مستقیم به هزینه و در حساب تنخواه دار صورت می گیرد.
- ۱۳- بستانکاری حسابهای تفضیل ناشی از کسورات قانونی مانند مالیات و بیمه و... می بایستی کنترل شوند که از مهلت قانونی پرداخت تجاوز نکنند که مشمول جریمه خواهند شد.
- ۱۴- گردش کلیه حسابهای تفضیل می بایستی در طول دوره مالی مورد توجه و تحلیل قرارگیرد که پرداختی ها یا دریافتی های وجوه انجام شده بعد از ثبتهای شناسایی هزینه ها یا درآمدها مربوطه انجام شده باشد که این مهم به عبارتی کنترل رعایت ماهیت حسابها نیز می باشد.
- ۱۵- استفاده از مدارک مستند خارج از واحد نظیر تاییدیه های مشتریان حسابهای دریافتی و پرداختی، صورتحسابهای تایید شده مشتریان و بخصوص بانکها و... در اثبات تمامیت و کامل بودن و صحیح بودن مانده های حسابهای تفضیل در طول دوره مالی و بخصوص پایان دوره مالی بسیار مفید خواهند بود.
- ۱۶- با توجه به اینکه حسابهای دریافتی و حسابهای پرداختی در سطوح مختلف معین و جزء معین توسط سیستم نظام نوین مالی از قبل پیش بینی شده و به نوع فعالیتها تفکیک شده اند می بایستی در هنگام انجام ثبت شناسایی درآمدها و هزینه ها برای تفضیلها این طبقه بندی پیش بینی شده مورد توجه قرارگیرد به طور مثال در جزء معین های بستانکاران دارویی و بستانکاران خدماتی صرفاً تفضیل های مرتبط با این موضوعها ثبت سند گردند.
- بدیهیست رعایت این مهم در گزارش گیری ها برای اتخاذ تصمیم مدیران الزامی خواهد بود.
- ۱۷- به طور استثناء ثبتهای انجام شده مطالبات سنواتی کارکنان در معینهای ذخایر در سطح تفضیل طبقه استخدامی کارکنان به دلیل عدم مساعد بودن برقراری سیستم قیمت تمام شده به جای تفضیل خود کارکنان مقبول است.
- ۱۸- ثبتهای تعهدی شناسایی درآمدهای تحقق یافته و هزینه های تحمیل شده که در پایان دوره مالی انجام می شوند می بایستی به اسناد مدارک و محاسبات تایید شده و قابل دفاع ارائه گردند، بدیهیست ذخایر سنوات خدمت کارکنان و بازخرید مرخصی استفاده نشده کارکنان که به سالهای مالی بعد منتقل می گردند می بایستی طی جداولی تهیه شده در نرم افزار اکسل محاسبه شده باشند و این مهم که سهم جاری و سنواتی آن هم از هزینه به درستی شناسایی شده باشد مورد توجه قرار گیرد.
- ۱۹- حسابهای تفضیلی دارای مانده انتقالی سنواتی تحت جزء معین "ذخایر هزینه تحقق یافته پرداخت نشده" می بایستی در طی دوره مالی به موازات تحمل هزینه ها مستهلک گردند بدیهیست در کنترل تراز مالی ششماه این حسابها بایستی مستهلک شده باشند و در صورت داشتن مانده غیر صفر واحد حسابداری مورد نظربایستی مستندات قابل دفاع ارائه نماید.

۲۰- ثبت‌های کنترلی انتظامی می‌بایستی در تفصیل خود اشخاص ثبت گردند، به طوری که مانده معین حساب‌های کنترلی حساب‌های انتظامی و طرف حساب‌های انتظامی با مبالغ یکسان ولی ماهیت متفاوت ثبت سند شده باشند که صرفاً با روئیت مستندات مربوطه، این حساب‌ها در بایگانی صحیح مقبول خواهند بود